

ת"פ 40174/08 - מדינת ישראל - פרקליטות מחוז ת"א נגד יוסי נאמן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 40174-08 מדינת ישראל נ' נאמן

בפני כב' השופט בני שגיא

המאשימה: מדינת ישראל - פרקליטות מחוז ת"א (פלילי)
ע"י ב"כ עו"ד רוזי כבאז
נגד
יוסי נאמן
הנאשם: ע"י ב"כ עוה"ד אלון רפופורט ושרון בן צבי

גזר דין

כללי

1. ביום 11.1.16 ניתנה הכרעת דין במסגרתה הורשע הנאשם בשורה של עבירות זיוף, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, גניבה בידי מורשה, שימוש במסמך מזויף, שבועת שקר ושיבוש מהלכי משפט.

הכרעת הדין ניתנה על ידי סגן הנשיאה, כב' השופט ד"ר עודד מודריק, מספר ימים טרם סיום כהונתו, ונוכח בקשת הצדדים להיערך לטיעונים לעונש, הועבר התיק לשמיעת טיעונים לעונש בפניי.

כתב האישום ועיקרי הכרעת הדין

2. כתב האישום מתאר שורה ארוכה של עבירות מעילה בכספי לקוחות, בהיקף כולל של כ- 10 מיליון ש"ח שביצע הנאשם - עורך דין ישראלי - שפעל עבור לקוחותיו בחשבונות בנק בשווייץ וניצל את אמונם בו כדי לשלוח יד לכספם.

בתקופת האישום, בין השנים 2001-2003, עסק הנאשם בענייני כספים והשקעות ובין היתר שימש כסוכן של בנק Basler Kantonalbank השווייצרי (להלן: "**BKB**") וקיבל עמלות עבור הפניית לקוחות לפתיחת חשבונות בבנק וכן עמלות מפעולות בנקאיות המתבצעות על ידם. הנאשם ניהל מספר חשבונות בנק שנפתחו בשווייץ על שמו או על שם חברה הקשורה אליו, ושכולם היה בעל זכות חתימה [ב-BKB התנהלו מספר חשבונות שנפתחו על שם הנאשם, חשבון הקרוי Carpe Diem (להלן: "**קרפה דיאם**") וחשבונות מט"ז שונים על שם Armadilio Equities (להלן: "**ארמדיליו נכסים**")]; בבנק **UBS** נפתחו מספר חשבונות על שם הנאשם וכן נפתח חשבון על שמו בבנק Clariden (להלן: "**קלרידן**").

הנאשם הציג עצמו, לפני לקוחותיו, כעורך דין בעל מומחיות בעניינים פיננסיים ובעל קשרים עם בנקים זרים וכן כנציג בנק שווייצרי, והציע לעזור ללקוחותיו בהשקעות כספים בבנקים בשווייץ. אלה מתוך שנתנו אמונם בו הפקידו סכומי כסף גדולים לחשבונות בנק בהם היה הנאשם מיופה כוח והוא שלח ידו בסכומי הכסף הללו. כדי למנוע מן הנפגעים לדרוש את כספם הציג הנאשם לפני לקוחותיו מסמכים מזויפים ש"מאשרים" שקיבלו את כספם.

3. בסופו של יום, הורשע הנאשם בתשעה מתוך עשרה אישומים המגלמים מהלכי מרמה כלפי שלושה לקוחות (חיים אליעזר רבינוביץ, ויקטוריה צרפתי ולאונד פלדמן).

אעבור כעת לסקירה תמציתית של עובדות האישומים בהם הורשע הנאשם.

4. **על פי עובדות האישום הראשון**, ובכך הורשע הנאשם, ביום 11.12.01 הורה במרמה ל-BKB, תוך שימוש בייפוי הכוח, ללא ידיעתו או הסכמתו של רבינוביץ, להעביר סכום של \$75,000 מחשבונות של רבינוביץ לחשבון על שם "Edelwyse Financial SA" בבנק איגוד בישראל. הכסף הועבר כתשלום ראשון עבור רכישת דירה שנרשמה ע"ש אמו של הנאשם.

הנאשם הורשע באישום זה בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") וגניבה על ידי מורשה לפי סעיף 393(1)+(4) לחוק העונשין.

על פי עובדות האישום השני, ובכך הורשע הנאשם, ביום 21.12.01 הורה במרמה ל-BKB, תוך שימוש בייפוי הכוח, ללא ידיעתו או הסכמתו של רבינוביץ, להעביר סכום של \$522,000 מחשבונות של רבינוביץ לחשבון מס' 5579537 על שם "Maerki Baumann & CO.AG" בניו יורק שבארה"ב, וממנו חזרה לחשבונות האישי של הנאשם ב - קלרידן. ההעברה התאפשרה בשל חתימתו של רבינוביץ על מסמכים לצורך רכישת אג"ח. מסמכים אלו היוו בטוחה כנגד הלוואה, כלומר שיעבוד תיק ההון של רבינוביץ לבנק, תמורת אפשרות לאשראי עד לסכום של \$650,000 לצורך קניית אג"ח. לאחר שרבינוביץ חתם על הסכם מסגרת האשראי, הנאשם ביקש שיוזרמו

לחשבון רבינוביץ \$600,000, ולאחר מכן העביר לחשבונו האישי סך של \$522,000 כמויפה כוח.

הנאשם הורשע באישום זה בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, וגניבה על ידי מורשה לפי סעיף 393(1)+(4) לחוק העונשין.

על פי עובדות האישום השלישי, ובכך הורשע הנאשם, במועד בלתי ידוע עובר ל-30.1.02, הציג מצג שווא לפני רבינוביץ ואשתו ויקטוריה צרפתי, וטען בכזב כי הוא מארגן קבוצת רכישת אג"ח של חברת החשמל לישראל. הוא הציע להם לרכוש באמצעותו את אותן אגרות חוב, על ידי שישקיעו מהונם העצמי סכום כלשהו לרכישת האג"ח; כנגד השקעתם הבנק ייתן להם הלוואה בשיעור של פי ארבעה מן ההשקעה לרכישת אג"ח נוספות וזאת כנגד שיעבוד כל האג"ח כביטחון להלוואה. הנאשם טען במרמה, כי מדובר בקבוצה של משקיעים ושהכסף יועבר לקרן שתוקם ותנוהל על ידי הבנק. הוא הוסיף שאג"ח שיירכשו עתידות להניב ריבית גבוהה מן הריבית שתשולם לבנק וכך יוכלו בני הזוג להפיק רווח. מאוחר יותר, טען הנאשם במרמה כי הבנק שמסכים לתנאי ההשקעה הוא בנק UBS, ועל כן הורה לרבינוביץ להעביר את סכומי הכסף שברצונו להשקיע לחשבון בבנק UBS, כשהוא מעלים ממנו את העובדה שמדובר בחשבונו האישי. ביום 31.1.02, העביר רבינוביץ מחשבונו סכום של \$275,000, וכן העבירה צרפתי מחשבונה סך נוסף של \$216,000 לחשבונו של הנאשם על מנת שישתמש בכספים אלה לרכישת אג"ח. הנאשם גנב את כספם והשתמש בו לצרכיו. לאחר תקופה, ולאור בקשותיו של מר רבינוביץ לקבל מסמכים באשר לעסקה זו, העביר הנאשם למר רבינוביץ ואשתו מסמכים מזויפים, אשר כביכול מתעדים את העסקה, על מנת שהללו לא ידרשו את כספם חזרה. הנאשם זייף באמצעות מחשב ומדפסת לייזר שני מסמכים הנחזים להיות ערוכים וחתומים על ידי יו"ר הדירקטוריון וחבר הדירקטוריון של חברת ההשקעות estminster Investments המאשרים לכאורה את קבלת הסכומים מרבינוביץ ואשתו למטרת השקעה על ידם.

הנאשם הורשע באישום זה בשתי עבירות של זיוף מסמך בנסיבות מחמירות; שימוש במסמך מזויף בכך שזייף את המסמכים האמורים ומסרם למר רבינוביץ; קבלת דבר (\$491,000) במרמה בנסיבות מחמירות וגניבה בידי מורשה.

על פי עובדות אישומים רביעי עד שביעי, ובכך הורשע הנאשם, ביום 16.6.03, הגיע מועד פירעון איגרת חוב של Rabobank ארה"ב, שהוחזקה על ידי חברת UNIVALOR S.A בשווייץ, עבור רבינוביץ. כתוצאה מכך, ביום 18.6.03 זוכה חשבונו של רבינוביץ בסכום של \$543,515. הנאשם **ידע** על דבר קיומה של איגרת חוב זו, כמו גם את מועד פירעונה. במהלך השבוע שלאחר ההפקדה, משך הנאשם במרמה מחשבונו של רבינוביץ, תוך שימוש בייפוי הכוח, ללא ידיעתו או הסכמתו של רבינוביץ, סכום כולל של \$520,858. חלק מן המשיכות הללו נלקחו בידי הנאשם לשימושו וחלק הועברו לחשבונות שלו (בבנק הפועלים ולחשבון קרפה דיאם).

הנאשם הורשע באישום זה בארבע עבירות של קבלת דבר (כחצי מיליון דולר) במרמה בנסיבות מחמירות וארבע עבירות של גניבה בידי מורשה.

על פי עובדות האישום השמיני, ובכך הורשע הנאשם, ביום 24.6.03 הגיע רבינוביץ לפגישה בבנק BKB

בציריך ובה התברר לו לתדהמתו שבחשבונו (Vivus) שבו היו אמורים להימצא מאות אלפי דולרים, מצויים כ-8000\$ בלבד. משהובהר לו שהכספים נמשכו בידי הנאשם כמויפה כוח שלו, מיהר רבינוביץ להגיש תביעות אזרחיות נגד הנאשם בשווייץ ובישראל.

בגדרם של ההליכים בישראל הגיש הנאשם שני תצהירים שמתוכם עולה שאינו חב לרבינוביץ מאומה ולא לקח מידיו מאומה שכן משיכות הכספים מחשבון Vivus נעשו לפי בקשת רבינוביץ והכספים שנמשכו נמסרו לו. כדי לתמוך את האמור בתצהירים צירף הנאשם שלושה מסמכים שלפי תוכנם הם מסמכי אישור קבלת הכספים בידי רבינוביץ ובחתימתו.

נקבע כי שלושת המסמכים זויפו בידי הנאשם על ידי שילוב תוכן מודפס במסמכי אישור לקבלת סכומי כסף שונים (קטנים) שרבינוביץ חתם עליהם.

הנאשם הורשע באישום זה בשלוש עבירות של זיוף מסמך בנסיבות מחמירות שימוש במסמך מזויף, ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שתי עבירות של שבועת שקר ושיבוש מהלכי משפט.

על פי עובדות האישום העשירי, ובכך הורשע הנאשם, בראשית שנת 2002, נוצר הקשר בין הנאשם לפלדמן. השניים סיכמו כי הנאשם ישקיע עבור פלדמן כספים, וזאת בתמורה לשכר ולאחוזים מן הרווחים. במסגרת זו, פתח הנאשם עבור פלדמן חשבונות בנק בבנקים שונים בשווייץ (חשבון בבנק קלרידן וחשבון ב-BKB. לבקשתו של הנאשם, ומתוך אמון ביושרו המקצועי, חתמו בני הזוג פלדמן על ייפוי כוח לפעול בשמם בחשבונות אלו בחו"ל. על פי הנחיות הנאשם, העביר פלדמן לידיו של הנאשם סכומי כסף להשקעה בסך כולל של \$640,000 בהעברות בנקאיות לחשבונות בשווייץ. הנאשם נטל במרמה, תוך שימוש בייפוי כוח, כספים אלו והעבירם לחשבונות שלו בבנק UBS ולחשבון קרפה דיאם. הנאשם החתים את בני זוג פלדמן על מסמך המורה לבנק קלרידן להעביר את כל הנכסים שנותרו בחשבון לחשבון בבנק UBS מבלי ליידעם שהחשבון שלו. הנאשם יצר מסמכים, הנחזים כאילו נערכו ונחתמו על ידי נציגי הבנקים המוסמכים, במטרה להציג לפני פלדמן מצג כוזב לפיו השקיע הנאשם את כספם של בני הזוג פלדמן כהלכה, וכי ביצע עבור פלדמן את הפעולות אותן נתבקש. לאחר תקופה, ולאחר שהתעורר חשש אצל פלדמן באשר לגורל כספו, ביקש לברר בעצמו מה עלה בגורל הכסף ולכן נסע בינואר 2006 לשווייץ. הנאשם הפנה את פלדמן במרמה לאדם בשם אסטרטוס. אותו אדם הוביל את פלדמן, לבקשתו של הנאשם, לבניין, שם הוא הנפיק עבורו פלט מחשב, בו נחזה כאילו כספו של פלדמן שריר וקיים. לאחר חזרתו לארץ, מסר הנאשם לפלדמן סיסמא, באמצעותה יכול היה פלדמן לחזות באותו מסך כוזב שהוצג לו בשווייץ, ולסבור בטעות כי כספו נמצא עבורו בתוכנית חיסכון בשווייץ. פלדמן, שנזקק לכספו בטרם סיום תקופת ההשקעה הכוזבת פנה לנאשם לבקש את כספו וזה האחרון דחה אותו בתירוצים שונים. עם סיום תקופת ההשקעה, שאל הנאשם את פלדמן אם הכסף נכנס לחשבונו, בידעו כי הכסף נגנב על ידו שנים קודם לכן. לאחר שפלדמן טען בפני הנאשם כי הכסף אינו בחשבונו, אמר לו הנאשם כי יש עיכוב והוא מטפל בכך.

הנאשם הורשע באישום זה בריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וגניבה בידי מורשה, זיוף מסמך בנסיבות מחמירות, ושימוש במסמך מזויף.

עדויות וראיות לעניין העונש

5. מטעם התביעה, הוגשו הכרעת הדין וגזר הדין שניתנו על ידי בית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין, מהם עולה כי הנאשם הורשע בעבירות של משיכת שיק ללא כיסוי ואי כיבוד פסק דין של בית משפט, בגין אירועים שהתרחשו בשנים 2003-2004. עוד הוגש גליון הרישום הפלילי של הנאשם ממנו עולה כי לחובת הנאשם הרשעה בעבירות תקיפה ואיומים המשקפת מעשים שבוצעו בשנת 2006. הנאשם נדון באותו הליך לעונש מותנה.

6. מטעם ההגנה נשמעה עדותו של עו"ד ירון עילם, המטפל בעניינה של זוגתו של הנאשם, שהיא ילידת אוזבקיסטן, ובעלת מעמד של תושב ארעי. עו"ד עילם הסביר כי הסדרת מעמדה של בת הזוג התעכב משך שנים נוכח ההליכים המשפטיים בהם היה נתון הנאשם (ראה גם המסמכים שסומנו נע/2). כעת, לאחר הרשעת הנאשם, וככל שיושת עליו עונש מאסר, ניתן להניח כי משרד הפנים לא יאות להעניק לבת הזוג מעמד קבע, יפחית בהיקף הזכויות להן היא זכאית, וקיים אף חשש כי תאלץ לעזוב את הארץ. לדברים משמעות כבדה כאשר נותנים את הדעת כי לבני הזוג שלוש בנות קטניות (11-3) ושתי בנות בגירות (מנישואין קודמים).

7. בנוסף, הוגשו מטעם ההגנה מסמכים בדבר פקיעת חברותו של הנאשם בלשכת עורכי הדין (נע/3); בדבר היותו של הנאשם בהליכי פשיטת רגל אשר חובותיו עומדים על 48 מיליון ₪ (נע/4); בדבר שירותו הצבאי ושירות המילואים שמבצע משך שנים (נע/5); ומסמכים רפואיים (נע/6).

טיעוני הצדדים לעונש

8. התובעת, עו"ד רוזי כבאז, סברה כי יש מקום לקבוע שלושה מתחמי ענישה. הראשון - בענינים של אישומים ראשון עד שביעי המתארים את התנהלותו העבריינית של הנאשם מול רבינוביץ וצרפתי; השני - אישום שמיני המתאר את התנהלותו של הנאשם מול רבינוביץ באופן של הגשת תצהירים מזויפים לבית המשפט; השלישי - אישום עשירי המתאר את התנהלותו העבריינית של הנאשם מול פלדמן. במהלך טיעוניה התייחסה התובעת למכלול הפרמטרים המשפיעים על קביעת מתחם העונש ההולם. כך התייחסה התובעת למידת החומרה הרבה של המעשים; להפרת האמון; לרמת התחכום; לשיטתיות; ולהיקף הנזק (ולעובדה כי עד היום לא החזיר הנאשם ולו חלק מהכסף).

לשיטת התביעה, ועל יסוד הפרמטרים האמורים, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם באופן שבגין אישומים ראשון עד שביעי יעמוד הרף התחתון על 6 שנות מאסר ואילו הרף העליון על 9 שנות מאסר; בעניינו של האישום השמיני יעמוד הרף התחתון על 9 חודשי מאסר ואילו הרף העליון על 24 חודשי מאסר; בעניינו של האישום העשירי יעמוד הרף התחתון על 3 שנות מאסר ואילו הרף העליון על 5 שנות מאסר.

ביחס לחלוף הזמן, שהוא, כידוע, פרמטר רלוונטי לקביעת העונש המתאים, סברה התובעת כי משקלו מינימלי, וזאת בשים לב לעובדה כי סוג העבירות אשר ביצע הנאשם, חייב חקירה מקיפה ומורכבת, במסגרתה בוצעה חקיקה דין בחו"ל. התובעת הגישה בהקשר זה מסמך במסגרתו פירטה את נקודות

הציון השונות לאורך חיי התיק (מסומן - תע/3).

9. הסניגורים, עוה"ד רפפורט ובן צבי, הדגישו בטיעוניהם את הנתונים הבאים: המעשים לא בוצעו על רקע עיסוקו של הנאשם כעורך דין; חלוף הזמן - בהקשר זה צוין כי אף אם מדובר בחקירה מורכבת, לא היתה הצדקה לכך כי תימשך שנים ארוכות, בוודאי כאשר כתב האישום הוגש בשנת 2006 והכרעת הדין ניתנה בתחילת שנת 2016; מצבו של הנאשם אשר חי כאשר עננה כבדה מרחפת מעל ראשו משך למעלה מעשור; נתוני האישיים של הנאשם והנזק שעלול להיגרם לבני משפחתו היה וייגרז עליו מאסר משמעותי, זאת כעולה מעדותו של עו"ד ירון עילם; שירותו הצבאי ושירות המילואים של הנאשם המלמדים על תרומתו למדינה ולחברה; מצבו הרפואי של הנאשם.

הוסבר כי יש מקום לקבוע מתחם כולל לכל האישומים, אשר הרף התחתון שלו יעמוד על 6 חודשי מאסר ואילו הרף העליון יעמוד על 12 חודשי מאסר, כאשר העונש המתאים לנאשם צריך להיגרז בהתאם לרף התחתון.

10. הנאשם בדברו האחרון תיאר את הקשיים שחוזה לאורך שנות החקירה והמשפט, את המצוקה שהיא מנת חלקו ומנת חלקה של משפחתו, את העובדה כי הוא מטפל באימו החולה, ואת העובדה כי כפושט רגל מוטלות עליו מגוון הגבלות הפוגעות ביכולת ההשתכרות שלו.

דין והכרעה

מתחם ענישה אחד כולל או מספר מתחמי ענישה?

11. המבחן הרלוונטי לבחינת השאלה הוא מבחן הקשר ההדוק, כפי שנקבע בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) שם נקבע כי עבירות שיש ביניהן קשר ענייני הדוק ואשר ניתן להשקיף עליהן כמסכת עבריינית אחת יחשבו לאירוע אחד. הדברים אף מתיישבים עם אותם מבחני עזר שנקבעו בע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל (3.9.2015) כמפורט להלן:

"...ניתן לבחון, למשל, האם ביצוע של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות. קיומה של נסיבה אחת או יותר מנסיבות אלו (ואין זו רשימה סגורה) עשוי להעיד על קשר הדוק בין העבירות השונות, המלמד כי באירוע אחד עסקינן. בבחינת הנסיבות העובדתיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עיניו את השאלה האם השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו".

בהתאם למבחן זה, סבורני כי יש לקבוע שני מתחמי ענישה.

הראשון - בעניינם של אישומים ראשון עד שמיני המתארים את מסכת המרמה, הגניבה, הזיוף וההסתרה בהתנהלות הנאשם מול רבינוביץ וצרפתי. מדובר באישומים הקשורים ביניהם קשר הדוק הן לאור אופי המעשים, הן לאור זהות קורבנות העבירה (בני זוג) והן לעניין התוצאה - הצלחת תוכנית המרמה. העובדה כי האישום השמיני מתאר את התנהלותו המרמתית של הנאשם **גם** מול בית המשפט (באופן של הגשת תצהירים מזויפים) אינה מצדיקה קביעת מתחם נפרד בעניינו של אישום זה, שכן מדובר בחלק אינהרנטי מהתנהלותו של הנאשם מול רבינוביץ ופועל יוצא של הגניבה רחבת ההיקף.

השני - בעניינו של האישום העשירי. אמנם, מדובר בהתנהלות מרמתית בעלת קווי דמיון ברורים להתנהלות המרמתית של הנאשם באישומים האחרים, אולם מדובר בקורבן עבירה שונה, ודי בכך, לטעמי - על מנת להצדיק קביעת מתחם נפרד בעניינו של אישום זה.

הפרמטרים המשליכים על קביעת מתחם הענישה

12. בחינת הממצאים העובדתיים שנקבעו בהכרעת הדין מלמדת כי מדובר בפרשת מרמה חמורה כמעט מכל היבט אפשרי, וניתן לומר כי מעשיו של הנאשם פגעו במגוון ערכים מוגנים: הצורך במתן הגנה ראויה על רכוש הציבור; הצורך להבטיח התנהלות בנקאית תקינה ואמינה, גם באמצעות נציגים מורשים; תקינות ההליכים המשפטיים (ביחס לאישום השמיני); והאפשרות להסתמך על הוראות כתובות לצורך ביצוע פעולות בנקאיות.

ניתן לומר כי מידת הפגיעה בערכים שפורטו לעיל היא גבוהה ומשמעותית, וזאת בהינתן הפרמטרים הבאים:

מידת התחכום - הנאשם פעל במגוון דרכי רמיה וזיוף על מנת להוציא את תכנית המרמה שטווה אל הפועל. הבטחת שווא רדפה הבטחת שווא, מצג כוזב רדף מצג כוזב, זיוף רדף זיוף, וכל אותה העת זרמו כספי קורבנות העבירה לחשבונותיו של הנאשם. הנאשם הולך בכחש את קורבנות העבירה, גרם להם להאמין כי הוא דואג ושומר על כספם, ובה בעת - עשה בדיוק את הדבר ההפוך. מידת התחכום הרבה בה פעל הנאשם, האופן בו זיפו המסמכים, הדרך בה הכסף זרם לחשבונות שונים שהיו בשליטתו - כל אלה מלמדים על החומרה היתרה שדבקה במעשים ועל הפגיעה המשמעותית בערכים המוגנים. העובדה כי אחד מחשבונותיו של הנאשם אליו הוזרמו כספי העבירה נקרא "קרפה דיאם" (בלטינית - "נצל את היום") מהווה ביטוי ציני וכואב לדרך בה פעל הנאשם עת "ניצל את היום" ושילשל לכיסו את כספם של קורבנות העבירה.

בהתייחס למעשיו של הנאשם כפי שאלה תוארו באישום השמיני, אני נכון לקבל את טיעון התובעת לפיו יש לראות הדברים בחומרה שעה שמדובר בזיוף מסמכים המוצגים בבית המשפט, ומטרתם לסכל הליך שיפוטי שעניינו תביעה כספית בהיקף משמעותי.

היקף המעשים וריבוי הקורבנות - מעשיו של הנאשם בוצעו לאורך תקופה שאינה קצרה, וכוונו כלפי שלושה

קורבנות. אין מדובר אפוא ב"מעידה חד פעמית", ב"כשל נקודתי", או ב"טעות קשה בשיקול הדעת". מתחם העונש שייקבע בעניינם של אישומים 1-8 חייב לשקלל את העובדה כי בפרשייה זאת פגע הנאשם בשני קורבנות (רבינוביץ וצרפתי).

מידת הנזק שנגרם לקורבנות העבירה - מעשיו של הנאשם מלמדים כי ליבו גס בקורבנותיו ובנזקים שגרם להם. בבואי לבחון את מידת הנזק, נראה כי גם בהיבט זה, מדובר בנזק משמעותי המשליך במישרין על מתחמי הענישה. ניתן אף להניח כי מעבר לנזק הכלכלי שלא תוקן, לפעולות המרמה בהן נקט הנאשם היו השלכות נוספות על קורבנות העבירה, וראה לדוגמא טיסתו של פלדמן לשווייץ בניסיון חסר סיכוי "להתחקות" אחר המוסד הבנקאי בו מופקד כספו.

אציין כי במסגרת רכיבי הענישה, ולאור היקף המרמה, ראיתי להשית על הנאשם גם רכיב משמעותי של פיצוי לקורבנותיו.

רכיב "הפרת האמון" - שני הצדדים התייחסו בטיעוניהם לרכיב זה, ודומני כי המחלוקת בשאלה אינה בעלת משמעות של ממש לצורך הכרעה בשאלה העונש. בין אם רואים את הנאשם כעורך דין שמעל בכספי לקוחותיו ובין אם רואים את הנאשם כמויפה כוח שמעל בכספי לקוחותיו - מדובר בהפרת אמון משמעותית המשליכה על מתחמי הענישה.

13. בהתאם לעקרונות תיקון 113, יש להתחשב, במסגרת קביעת מתחמי הענישה, גם בפסיקה הנוהגת, ומתוך כלל פסקי הדין שהגישו הצדדים ואחרים מצאתי כרלוונטיים את הבאים:

ע"פ 72/14 **חוסאם נ' מדינת ישראל** (2.4.2015) - באותו מקרה דובר בעו"ד אשר הורשע בשורה של עבירות מס, זיוף ומרמה ביחס למספר מתלוננים, ונדון בבית המשפט המחוזי לעונש של 7 שנות מאסר. בית המשפט העליון העמיד את העונש על **6 שנות מאסר. חשוב לציין כי באותו מקרה דובר בעבירות בהיקף כספי נמוך באופן משמעותי מזה הקיים בענייננו, והנאשם קיבל אחריות על מעשיו כך שהעונש, מטבע הדברים, משקף גם את רכיב ההקלה המוענקת במקרים אלה.**

ע"פ 2037/05 **מכנס נ' מדינת ישראל** (28.11.2007) - עו"ד אשר גנב מכספי עיזבון אותו ניהל סכום של כ-11 מיליון ₪. בית המשפט המחוזי גזר עונש של 7 שנות מאסר. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם ביחס להכרעת הדין, אולם הקל בעונש והעמידו של **5 וחצי שנות מאסר.**

ע"פ 1082/14 **ג'אסר נ' מדינת ישראל** (23.7.2015) - עו"ד אשר ייצג שני בנקים, אשר נקט בפעולות מרמה שונות וגרף לכיסו כ-21 מיליון ₪. בית המשפט המחוזי גזר עונש של **9 שנות מאסר.** בית המשפט העליון דחה את הערעור.

רע"פ 5423/14 **קופרמן נ' מדינת ישראל** (29.9.14) - נאשם אשר קיבל רישיון לניהול תיקי השקעות, ונקט בפעולות מרמה שונות כלפי 14 מתלוננים בהיקף של 5 מיליון ₪. בית המשפט קיבל את ערעור המדינה והעמיד את העונש על **75 חודשי מאסר**. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור.

ע"פ 2143/10 **שלום נ' מדינת ישראל** (20.1.2011) - הנאשם, עו"ד במקצועו, הורשע בעבירות זיוף ומרמה בהיקף של 1.3 מיליון ₪ (מתלונן בודד). בית המשפט המחוזי גזר עונש של **55 חודשי מאסר**. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

קביעת מתחמי הענישה - סיכום

14. על יסוד הפרמטרים שפורטו לעיל, תוך שאני מביא בחשבון גם את הפסיקה הנוהגת, ראיתי לקבוע את מתחמי הענישה באופן הבא:

ביחס לאישומים ראשון עד שמיני (אותם אני רואה כ"אירוע" אחד) - יעמוד הרף התחתון על 5 שנות מאסר ואילו הרף העליון על 8.5 שנות מאסר.

ביחס לאישום עשירי - יעמוד הרף התחתון על 30 חודשי מאסר ואילו הרף העליון על 5 שנות מאסר.

קביעת העונש המתאים

15. לצורך קביעת העונש המתאים, יש להידרש לאותן נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה ואלה הן:

(א) **חלופת הזמן** - אין חולק כי חלפו שנים רבות ממועד ביצוע העבירות ועד המועד בו נגזר דינו של הנאשם.

ציוני הדרך השונים בהתנהלות ההליכים פורטו במסמך תע/3, ואציין בתמצית כי תלונתו של רבינוביץ הוגשה בחודש יולי 2003, ובסמוך פתחה משטרת ישראל בחקירה והחלה לחקור את כלל החשדות, במסגרתה בוצע, בין היתר, חיקור דין בשוויץ. עוד נדרשה המשטרה לפנות לרשויות בשוויץ בבקשה לעזרה משפטית, ובהמשך - אף לקבל חוות דעת מומחה לדין הזר. בחודש אפריל 2008 הוגשה תלונתו של פלדמן, ושוב נדרשה משטרת ישראל לפנות לרשויות החוק בשוויץ בבקשה לעזרה משפטית. כתב האישום ביחס לעבירות שבוצעו כלפי רבינוביץ וצרפתי בלבד הוגש בחודש יולי 2008 כאשר בהמשך, תוקן כתב האישום באופן של הוספת האישום העשירי המתייחס לעבירות שבוצעו כלפי פלדמן. בין לבין, ניתנה החלטה שיפוטית אשר חייבה את התביעה לקבל חומר נוסף מהרשויות בשוויץ, וכן התקיימו ישיבות גישור והוחלף הייצוג.

אף אם יש טעם בטיעון התובעת לפיו בנסיבות העניין, אין לזקוף לחובת התביעה את הימשכות ההליכים, דומני כי שעה שמדובר על פרק זמן כה ממושך, קיימת הצדקה ליתן משקל לקולא לרכיב חלוף הזמן, ואין להקל ראש בהשלכותיו של חלוף הזמן על הנאשם.

לצד האמור לעיל, לא ניתן להתעלם ממורכבות החקירה שהיא פועל יוצא של מידת התחכום הרבה בה פעל הנאשם, ובמיוחד - מהעובדה כי חלק לא מבוטל מהשנים שחלפו הוא פועל יוצא של החלטת הנאשם לכפור באשמתו ולנהל את התיק עד תומו. כמובן שאין לזקוף לחובתו את כפירתו, אלא שבנסיבות אלה, ניתן לראות בכך כנתון הממתן את המשקל לקולא שיוענק לחלוף הזמן.

(ב) **השפעת העונש על בני משפחתו של הנאשם** - כעולה מטיעון ההגנה, קיימת אפשרות כי הטלת עונש מאסר ממושך על הנאשם תוביל לשינוי מעמדה החוקי של זוגתו, באופן העלול להשפיע על בנותיו הקטנות של הנאשם.

עם כל ההבנה לקושי עליו הצביעה ההגנה, סבורני כי אין מקום להעניק משקל לקולא לאותו "פוטנציאל פגיעה".

ראשית, מדובר בתרחיש פוטנציאלי וכלל לא ברור כי יתממש בפועל.

שנית, עונשו של הנאשם צריך ליתן ביטוי לעקרון ההלימה, וזה מחייב הטלת עונש בהיקף של שנות מאסר כך שעונש "מפחית סיכון" בדמות חודשי מאסר (כפי שטענה ההגנה) ממילא אינו יכול לעמוד על הפרק.

יחד עם זאת, ראיתי לציין כי חזקה על הגורם הרלוונטי במשרד הפנים כי ישקול את מלוא הנתונים, ייתן דעתו לסיטואציה המורכבת שנוצרה בגין מעשיו של הנאשם, ותימצא הדרך למניעת הפגיעה בזוגתו של הנאשם ובבנותיו הקטנות שלא חטאו.

נתתי דעתי לעובדה כי הנאשם מטפל באמו המבוגרת.

(ג) **נתוניו האישיים של הנאשם ותרומתו למדינה** - נתתי דעתי לנתוניו האישיים והרפואיים של הנאשם, וכן לעובדה כי נוכח הליכי פשיטת הרגל, ולא מן הנמנע כי בעתיד - אף מכוחו של הליך זה, איבד את האפשרות לעסוק במקצוע עריכת הדין. נתתי משקל מסוים לקולא לעובדה כי הנאשם שירת שירות צבאי מלא וללא דופי ובהמשך, משך שנים רבות, אף שירת במילואים.

סיכום

לאחר שקבעתי את מתחמי הענישה השונים, ונתתי דעתי לאותן נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ראיתי להטיל על הנאשם עונש כולל לשני האירועים, כאמור בסעיף 40(ב) לחוק העונשין. הטעם להטלת עונש אחד כולל נעוץ בעובדה שמדובר במסכת של שני אירועים דומים אשר בוצעו על-ידי הנאשם באותה תקופה.

לאור האמור לעיל, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 7 שנות מאסר לריצוי בפועל. הנאשם יתייצב ביום 1.5.16 בשעה 08:00 בבית מעצר ניצן לצורך ריצוי עונשו.

(ב) 12 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו את העבירות בהן הורשע.

(ג) קנס בסך 300,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו, לתשלום עד יום 1.10.16.

(ד) פיצויים לקורבנות העבירה כמפורט להלן: עזבון רבינוביץ - 250,000 ₪; גב' צרפתי - 250,000 ₪; מר פלדמן - 250,000 ₪. הפיצויים ישולמו עד יום 1.10.16.

ניתן צו כללי למוצגים לשיקול דעת התביעה ו/או קצין משטרה.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, 13 מרץ 2016, במעמד הצדדים.

בני שגיא, שופט